

BEHOUDEN & BEWAREN

nieuwsbrief

nummer 39– juni 2023

STICHTING DORPSBEHOUD
HARDINXVELD-GIESSENDAM

HET BEHOUDEN WAARD

‘Erfgoed wat verdwijnt, is verarming’, las ik ooit. Dat betekent niet dat alles bij het oude hoeft te blijven. Zeker niet. Vernieuwing is goed, vaak nodig zelfs. Maar het is zaak om tijdens vernieuwingsdrang het erfgoed van onze cultuur niet compleet weg te vagen. Het koesteren ervan kan heel goed samengaan met vernieuwing. Gecombineerd worden zelfs. Een kunst op zich!

In deze nieuwsbrief veel aandacht voor het culturele erfgoed in ons dorp, op allerlei manieren. Leuk om deze zomer eens extra op te letten nu we misschien meer buiten/in het dorp zijn. Want er is genoeg te beleven op cultureel gebied, ook in Hardinxveld-Giessendam anno 2023! Het behouden waard!

Liesbeth Leenman, redactie

Een mooi voorbeeld van vernieuwing in ‘een oud jasje’ in de Peulenstraat

KIJKEN IS WAT ANDERS DAN ZIEN

STUCWERK MET BLOKPATROON

Een gevel van een huis is als een boek: je kunt het lezen! Is het oud en origineel of is alles ervan veranderd? Een gevel geeft vooral een tijdsbeeld weer en is daarmee te plaatsen in een bepaalde bouwperiode.

Veelal zijn bij buitengevels de gemetselde stenen te zien, in diverse verbanden. Een gevel kan echter ook gestuct zijn.

Het pleisteren/stucadoren van een buitengevel, wordt vaak gedaan uit het oogpunt van esthetica. Maar een buitenpleistersysteem heeft daarnaast ook de functie om de gevel te beschermen tegen weersinvloeden.

Wanneer een buitengevel gepleisterd moet worden, denkt men vaak aan standaard vlak pleisterwerk op cementgebonden basis. Het is echter ook mogelijk om blokverband te creëren (zogeneten schiften). Hierdoor lijkt het alsof de gevel is opgebouwd met grote blokken, hetgeen een mooi effect geeft aan de gevel. Vroeger werd het ook toegepast om de schijn te wekken dat een huis opgebouwd was uit natuursteen. Een teken van rijkdom!

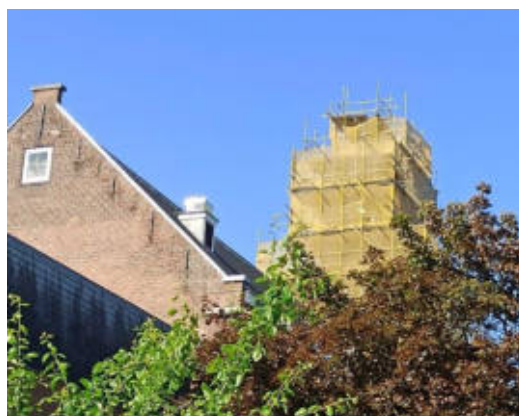
Tegenwoordig wordt het toepassen van schiften/blokkenpatroon uit monumentaal oogpunt soms zelfs geëist.

Een klein rondje door de Peulenstraat/Buitendams levert al een mooie 'buit' aan gevels met gestuct blokpatroon.

RESTAURATIE KERKTOREN

IS CHRISTO IN ONS DORP GEWEEST?

De ingepakte kerktoren in de Peulenstraat

Sinds een aantal weken is de toren van 'de kerk op den Dam' ingepakt. Dat heeft alles te maken met onderhouds- en restauratiewerkzaamheden. Het doet denken aan de wereldbekende beeldend kunstenaar Christo, die over de hele wereld torens en gebouwen heeft ingepakt. Dat gebeurde echter in het wit, terwijl onze toren een gele massa vormt.

Christo Vladimirov Javacheff (1935-2020) was een Bulgaars-Amerikaans architect, beeldhouwer, installatiekunstenaar, schilder en tekenaar.

Samen met zijn vrouw Jeanne-Claude Denat de Guillebon ontwikkelde hij 'inpak-kunst', dat hen samen wereldberoemd heeft gemaakt. Voorbeelden van dit enorme inpakken zijn de Pont Neuf in Parijs (1985), de Berlijnse Rijksdag (1995) en een kunstproject in Central Park in New York (2004).

Na zijn dood ging het project verder en werd in 2021 de Arc de Triomphe in Parijs ingepakt. Ook heeft deze inpakkunst navolging gekregen op veel andere plaatsen, echter veelal in minder groteske vorm. Ook Nederlandse gebouwen zijn zo tijdelijk ingepakt geweest.

Kunstwerk van Christo

En om een antwoord te geven op de vraag: Nee, niet Christo zorgde voor dat inpakken hier. Het was het kerkbestuur van de Hervormde Gemeente Giessendam-Neder-Hardinxveld, die haar verantwoording heeft genomen en het overal bovenuit stekend cultureel erfgoed van ons dorp toekomstbestendig wil maken. Een geweldig mooie actie!

KARAKTERISTIEK PAND UITGELICHT

Echt opvallen doet het niet, dit pand op Buitendams 298. Het staat namelijk onderin de dijk, verscholen tussen het groen. Maar wie goed kijkt, ziet daar een parreltje uit een voorbije tijd. Van oorsprong een smederij, zoals de letters op de voorgevel nog vermelden. Nu is het een schuur. Menigeen zou toch jaloers zijn op zo'n mooie opslagplaats op zijn erf? Van buiten in elk geval bepaald geen rommel!

Buitendams 298, het bekijken waard!

ONS CULTUREEL ERFGOED

Met de nodige trots merken we hoe de belangstelling voor het cultureel erfgoed in Hardinxveld-Giessendam in opmars is. Het inventariserende werk, dat is gebundeld in de formidabele uitgave 'Dorpsinventarisatie Hardinxveld-Giessendam' heeft veel stof doen opwaaien. Het vele werk van Arie van der Meijden en Evert van Lopik heeft effect. Veel mensen zijn er zich van bewust geworden dat hun pand bijzondere elementen bevat. Van het gemeentebestuur komt veel waardering voor wat er is gepresteerd.

En wij gaan verder. Op dit moment wordt er gewerkt aan een groslijst van panden waar mogelijk de status van gemeentelijk monument voor gaat worden aangevraagd. Bij de culturele dag van 3 juni jongstleden waren wandelroutes voorhanden, waarin nadrukkelijk ook informatie over huizen en andere gebouwen uit de inventarisatie waren opgenomen.

Dan moet er nog een soort dorpsinventarisatie komen, die onder meer in Museum De Koperen Knop en andere nog te bepalen locaties kan draaien. Er gaat gewerkt worden aan de actualisatie van een 'rondreis' langs panden en beelden voor de scholen. En er komt nog meer...

Monumenten, kunstwerken: cultuur 'om de hoek'!

CULTURELE ERFGOEDWANDELINGEN

Een schat ligt meestal niet voor het oprapen; meestal moet je moeite doen die te ontdekken. Zo is het ook met de schat aan cultureel erfgoed die ons dorp rijk is. Je loopt er -letterlijk- zó aan voorbij. Wie de moeite neemt, kan echter ontdekken dat er nog een hele culturele erfenis is. Tijdens de erfgoedwandelingen die Stichting Dorpsbehoud samengesteld heeft, gaan je ogen open voor de rijke historie, architectuur enz. van ons dorp. Er zijn twee wandelroutes: Boven- en Beneden Hardinxveld. Ze zijn te downloaden via onze website www.dorpsbehoudhg.nl (onder 'Wat doen wij?'). Ook is het mogelijk met een groepje een wandeling te maken onder leiding van een gids van onze stichting. Leuk als seizoensafsluiting van uw club, vereniging o.i.d.! Inlichtingen en boekingen: tel.0184-612232. Voor kinderen is er de Kunst-en cultuurroute 'Kijk eens rond', inclusief vragen-/opdrachtenformulier. Zie onze website. Buitengewoon boeiend en verrijkend!

Het verleden en mooie dingen ontdekken tijdens een erfgoedwandeling

BEELDEN EN BUITENKUNST

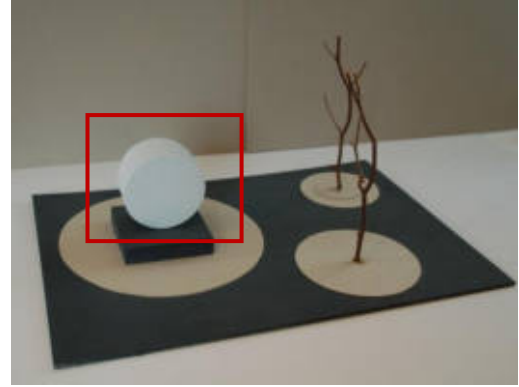
Onze stichting is door de Gemeente Hardinxveld-Giessendam gevraagd nader te adviseren over de beeldhouwwerken in het buitengebied van de gemeente. Dus alle beelden die in de openbare ruimte staan. Evert van Lopik en Dick de Jong gaan hierover met het gemeentebestuur praten om een onderhoudsplan op te stellen, de mogelijke risico's voor vervreemding of beschadiging in beeld te brengen.

'De drie zalmen' van Marcus Ravenswaaij en 'Man met Vis' van Steef Roothaan

MARITIEM KUNSTWERK

In het kader van de plaatsing van een maritiem kunstwerk aan de Rivierdijk wordt er door de betrokken overheid gewerkt aan de vergunningverlening. Zodra er meer bekend is over de verdere realisatie verneemt u dat.

Het ballastblok van de kraan wordt monument van het maritiem verleden van ons dorp

DE GIESSEN, EEN LIEFDE

Het is weer zomer en dat betekent meer buiten-zijn, recreëren in natuur en cultuur, thuis of elders. Wat een bof dat wij in ons dorp gezegend zijn met een prachtig riviertje, dat op dat gebied volop mogelijkheden biedt! Bij sommigen roept dat nostalgische gevoelens en warme herinneringen op. Hier volgt het verhaal van Leen van den Herik, bij wie de liefde voor De Giessen diepe wortels heeft.

Opgegroeid van 1952 t/m 1958 in het grootouderlijk voorhuis aan de Achterdijk/Kerkweg was ik dagelijks aan de waterkant te vinden van wat voor mij de Giessen is. Niet de wijde Giessen waar ik wel eens ben wezen varen met mijn opa Jan en later zelfs ooit zwom en ook nog eens de schaatsen onderbond, maar het mooie vaarwater tussen de Damsluis en de beide bruggen van Parallelweg en spoorlijn. Waar destijds regelmatig vrachtverkeer van en naar de Merwede langskwam, waar de afvalboten van de Hahbo lagen ter hoogte van 'ons' winkelcentrum Damstraat, met kruidenier Hagenaar en de shagwinkel van Sijgie Beuzekom. De verhuizing in '58 naar Boven-Hardinxveld, waar de Wetering onze achtertuin-sloot werd, en terug naar de Nieuweweg in 1969 met een moddersloot tussen de tuin en de weg, alsook het uiteindelijke vertrek uit Giessendam in 1972 voor de militaire dienstplicht brachten eigenlijk nooit een alternatief voor deze charmante rivier. Later (1988) met vrouw en kinderen naar Groot Veldsweer verhuizend leverde een prachtige vijver, maar de Giessen bleef mijn hart beheersen...

Bij de Giessen zat ik, eerst als klein jochie met mijn moeder en later als peuter met opa Jan of alleen, urenlang te genieten van de natuur en levendigheid van het water, de gretigheid van de vissen naar het aas aan mijn vishaak, en de geoeffende scheepslieden, later het gefoeter van de plezierbootklunsen die moeite hadden met de scherpe bocht en de beperkte hoogte van de doorgang. Als tiener ontdekte ik stukje bij beetje de Buiten Giessen vanaf de Damsluis achter Buitendams langs naar de Riviersluis, maar dat werd niet echt een verrijking van mijn liefde, al geniet ik nu zeer regelmatig van het uitzicht op dit water en de sluis vanaf mijn moeders balkon. Zo is het kringetje eigenlijk toch weer rond!

Wie meer schrijfsels van deze Hardinxveldse romanticus wil lezen kan op [HardinxvelderLeen @Ivdherik.nl](mailto:HardinxvelderLeen@Ivdherik.nl) zijn digiboekje **Denkend aan Hardinxveld** gratis aanvragen om te worden toegemaid

De Giessen achter de Kerkweg rond 1955 en nu

ZOMERTIPS

Leuk om te doen deze zomer!

- Tentoonstelling 'Poppenhuizen en andere miniatuur' in Museum De Koperen Knop (t/m 2 september)
- Bezoek theetuin Museum De Koperen Knop
- Culturele erfgoedwandelingen
- Wandelen in de omgeving met het boekje 'Weids wandelen in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden'
- Rondvaart op de Giessen, bv. www.varenmettantelien.nl

Nog een zomertip: deel de plantjes die je over hebt met je burens/plaatsgenoten! Want 'wie een tuin plant, plant geluk'

SEIZOENSPLAATJES

Uitbundige kleurenpracht, midden in het dorp en net erbuiten

WILT U DE NIEUWSBRIEF OOK GRATIS ONTVANGEN?

STUUR EEN E-MAIL NAAR NIEUWSBRIEF.SDB@GMAIL.COM

COLOFON

Redactie : Liesbeth Leenman
Tekst : Liesbeth Leenman, Dick de Jong
Foto's : Liesbeth Leenman
secretariaat : Kerkweg 72, 3371 AG Hardinxveld-Giessendam

www.dorpsbehoudhg.nl

dorpsbehoudhg@kpnmail.nl